

6.

TÖRÖKSZENTMIKLÓS VÁROS POLGÁRMESTERÉTŐL

ELŐTERJESZTÉS

A Képviselő-testület 2016. november 24. napján tartandó **rendes nyilvános** ülésére

Előterjesztő megnevezése:	Markót Imre polgármester
Iktatószám:	2-212/2016-F-1
Tárgy:	Törökszentmiklós Város környezeti állapotának bemutatása a 2015. december – 2016. november közötti időszakra
Előterjesztés jellege:	Rendelet-tervezet, <u>Határozat-tervezet</u> , <u>Tájékoztató</u> , Beszámoló
Döntéshozatal:	egyszerű többség
Melléklet:	1 db <u>tájékoztató</u>
Készítette:	Kovács Bence környezetvédelmi ügyintéző Mezei Zoltán – főkertész dr. Monoki Bernadett osztályvezető
Véleményezésre megküldve:	a Képviselő-testület Pénzügyi és Városfejlesztési Bizottsága és a Szociális, Egészségügyi és Sport Bizottsága részére
Törvényességi véleményezésre bemutatva:	2016. november 14.

Tisztelt Képviselő-testület!

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 12. § (1) bekezdése értelmében a környezet védelmével kapcsolatos állampolgári jogok gyakorlása és kötelezettségek teljesítése céljából a közfeladatot ellátó szervek mindenki számára lehetővé teszik a környezet és az egészség lényeges összefüggéseinek, a környezetkárosító tevékenységek és azok fontosságának megismerését.

Ugyanezen jogszabály 12. § (4) bekezdés értelmében a környezeti információval rendelkező szerv biztosítja a nyilvánosság, illetve a környezeti információt igénylő számára, hogy a környezeti információ megismerésére vonatkozó jogosultságairól tudomást szerezzen, továbbá elősegíti a környezeti információhoz való hozzájutást.

A 46. § (1) bekezdés e) pontja értelmében a települési önkormányzat a környezet védelme érdekében elemzi, értékeli a környezet állapotát illetékességi területén, és arról szükség szerint, de legalább évente egyszer tájékoztatja a lakosságot.

Fentiekre tekintettel a 2015. december – 2016. november közötti időszakra vonatkozóan elkészült a város környezetvédelmi állapotáról szóló tájékoztató, mely jelen előterjesztés mellékletét képezi.

Tisztelt Képviselő-testület!

Kérem az előterjesztés megtárgyalását, és a határozati javaslat elfogadását.

Törökszentmiklós, 2016. november 14.

Markót Imre
polgármester

____/2016. (____) K. t. számú

H a t á r o z a t:

Törökszentmiklós város környezeti állapotának bemutatásáról a 2015. december – 2016. november közötti időszakban

1. Törökszentmiklós Városi Önkormányzat Képviselő-testülete a határozat mellékletét képező, Törökszentmiklós város környezeti állapotáról szóló tájékoztatót megtárgyalta és elfogadta.

Erről értesül:

1. Markót Imre polgármester
2. Dr. Majtényi Erzsébet jegyző
3. Városüzemeltetési Osztály
4. Városfejlesztési Osztály
5. Irattár

TÖRÖKSZENTMIKLÓS VÁROS KÖRNYEZETI ÁLLAPOTÁNAK BEMUTATÁSA

(2015. december – 2016. november)

Készítette:

Kovács Bence

Mezei Zoltán

2016. november

BEVEZETÉS

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény határozza meg a magyar környezetpolitika célkitűzéseit és cselekvési irányait. A törvény kiemelt jelentőséget tulajdonít az ember és környezete harmonikus kapcsolata kialakításának, valamint a fenntartható fejlődés környezeti feltételei biztosításának.

A környezeti tényezők közül a tiszta miliő, elegendő mennyiségű és minőségű élelmiszer, jó minőségű és elegendő mennyiségben rendelkezésre álló ivóvíz azok, melyek az ember alapvető igényeit szolgáltatottak kielégíteni. A környezetvédelmi törvény 46. § (1) bekezdése értelmében a települési önkormányzat a környezet védelme érdekében teljesíti az alábbiakat, ezáltal megteremti az ember alapvető igényeinek kielégítéséhez szükséges feltételeket:

- a) biztosítja a környezet védelmét szolgáló jogszabályok végrehajtását, ellátja a hatáskörébe utalt hatósági feladatokat;
- b) önálló települési környezetvédelmi programot dolgoz ki, amelyet képviselő-testülete (közgyűlése) hagy jóvá;
- c) a környezetvédelmi feladatok megoldására önkormányzati rendeletet bocsát ki, illetőleg határozatot hoz;
- d) együttműködik a környezetvédelmi feladatot ellátó egyéb hatóságokkal, más önkormányzatokkal, társadalmi szervezetekkel;
- e) elemzi, értékeli a környezet állapotát illetékességi területén, és arról szükség szerint, de legalább évente egyszer tájékoztatja a lakosságot;
- f) a fejlesztési feladatok során érvényesíti a környezetvédelem követelményeit, elősegíti a környezeti állapot javítását.

Jelen beszámoló célja, hogy tájékoztatást adjon a települési környezet védelme érdekében tett általános és speciális intézkedésekről, a környezet védelmét szolgáló tevékenységekről, jogszabály által előírt és teljesített kötelezettségekről, valamint a 2016-os esztendőben elvégzett és éppen aktuális feladatokról.

1.) TÖRÖKSZENTMIKLÓS VÁROS KÖRNYEZETÉNEK BEMUTATÁSA

Törökszentmiklós az Alföld szívében, a Szolnok-Túri sík természetföldrajzi kistájon elterülő, síkvidéki település. A síkság a 80-105 m közötti tengerszint feletti magasságban, részben folyóvízi hordalékon, részben löszös üledéken fekszik. A termékeny táji adottságokból eredően a település elsődleges megélhetése sokáig mezőgazdasági munkákon alapult. Az ipar a XIX. század második felétől történő megjelenése - elsősorban a mezőgazdaságot kiszolgáló, kapcsolódó tevékenységekre alapozva - gazdagította a település megélhetésének körét, amely mellett nem elhanyagolható mennyiségben megkezdődött a gyümölcs-, és zöldségtermelés is. Azonban a külterület jelentős részét ma is mezőgazdasági területek borítják. A város 185,16 km²-en terül el, lakossága (2016. január 1-i adatok alapján) 20 956 fő.

Domborzatilag a Közép-Tisza vidék ártere és a Kunság elsősorban sík alföldi területe által meghatározható, mely a mezőgazdasági termelésnek kedvez, a táj a szó szoros értelmében vett agrártáj. A terület talaját a város határában északról agyagos réti- és öntéstalaj borítja, mely megfelel

az ártéri jellegnek. A belterülettől délre eső szántóföldek talaja kiemelkedően jó minőségűek, valamint a városhatár nagy része is jó minőségű csernozjom talajú.

Vízrajz

Törökszentmiklós közigazgatási területe a 2.82 Fegyvernek - Mesterszállási ártéri öblözetben található, a település területén a 10.06 Cibakházi - Pityókai árvízvédelmi szakasz fővédvonala húzódik. A Tisza folyó szabályozása előtt a terület mintegy fele az árvizektől veszélyeztetett, vízjárta táj volt. A folyó mentén a holtágakból több helyen halastavak alakultak ki, a hullámtéri kubikgödrök nagy többsége az ártéri társulásokba illeszkedő vizes élőhely. A Tisza-parti értékes hullámterek a kistáj területén meglehetősen keskeny sávban maradtak meg, azonban a kisebb mocsárterek, lápok, tocsogós erdők, holtágak így is értékes növény- és madárvilágot rejtnek.

Pityóka

Törökszentmiklóstól Északra a Balla pusztai határ ártéri külterületén található a Pityóka nevű kopolya, ami természetes vagy részben természetes úton, kimosódással keletkezett hullámtéri vízállás.

Felső-tó

A Tisza szabályozása előtt a törökszentmiklósi árvízi öblözet egyik legnagyobb morotva tava volt. A vízgyűjtővonalára egyben közös határt képezett Tiszapüspökivel, ezért csak keleti és az északkeleti fele tartozott Törökszentmiklóshoz. Mélysége elérte az 5 métert, szélessége pedig a 2000 méter hosszúságot. Napjainkban nagyobb esőzések, belvizek esetén Karancs északi csücskénél megtelik vízzel.

Fehértó-ér

Egy ma is élő vízfolyás, amely 1853 előtt a Fehér-tó vizének 80 %-át, 1853 óta pedig a Fehér-tó kiszáradt medrének a belvizét vezette el. Karancs sziget északi csücskétől indul déli irányba, 1800 m hosszú, amelynek befogadója a Tinóka-ér.

Alsó tó

Törökszentmiklós 1130 hrsz területén található, amely tó régebben a város szennyvizének befogadjaként funkcionált. Az új városi szennyvíztisztító telep megépülésével az 1980-as évek második felétől a tóba a szennyvízbevezetést megszüntették, a tó területe lassan kiszáradt, jelenleg nincs víz benne.

Csónakázó tó

Törökszentmiklós 1133/2 hrsz területén helyezkedik el a régi anyagödörből kialakult tó. Jelenleg a Törökszentmiklóson üzemelő strand vizei kerülnek bevezetésre a tóba, amely azonban víztáplálást nem kap máshonnan. A Csónakázó tó kiépített leürítési útvonallal rendelkezik a Szajoli-I. csatornába, tiltós műtárgyon keresztül.

Szajoli-I. csatorna (Tinóka-ér)

A Szajoli-I. csatorna (Tinóka-ér) befogadója a Tisza folyó. A csatorna a tiszai torkolattól a 11+871 cskm szelvényig a Tinóka-érben halad, majd a Törökszentmiklós város belterületén át a 15+293 cskm szelvényben ér véget. A 14+447-15+300 cskm szelvények között vezértöltés épült az alacsony terepszint miatt.

A Szajoli-I. főcsatorna vize oxigén és tápanyagháztartási jellemzők, valamint egyéb paraméterek szerint V. osztályú (erősen szennyezett), szerves és szervesetlen mikroszennyezők alapján II. osztályú.

Az Andrásy-mellécsatorna

Az Andrásy-mellécsatorna hossza 3 900 m, a Fadrusz J. utcánál indul, a vasúttal párhuzamosan halad és az Andrásy-csatorna 0+790 cskm szelvényébe csatlakozik be. A csatorna földmedrű, több helyen nagyobb bevágási mélységgel (> 4,0 m) került kialakításra. A csatornán 5 db műtárgy van.

Felszín alatti vizek

Törökszentmiklós az Alföld középső részén elhelyezkedő 2-18 Nagykunsági alegység Észak-Alföld pt.2.2. porózus termál víztestén helyezkedik el. A víztestre jellemző, hogy mennyiségi állapota gyenge. A porózus termál víztestek esetében a legfőbb gondot a közvetlen (beleértve az engedély nélküli vízhasználatot), valamint a fürdő és energetikai célú vízkivétel jelenti.

Növényzet

A Tisza mentén fűz és nyárerdők húzódnak, más részein vakszíkfeltok, szikes mocsarak és hernyópázsitos rétek találhatóak.

A Tiszántúli flórajárásba (Crisicum) tartozó kistáj potenciális erdőtársulásainak a fűz-nyár-éger ligeterdők (*Salicetum albae-fragilis*), a tölgy-kőris-szil ligeterdők (*Quercu-Ulmetum hungaricum*), a sziki tölgyesek (*Pseudovino-Quercetum roboris*) és a tatárjuharos lösztölgyesek (*Acerei tatarici-Quercetum*) tekinthetők. Gyakoriak a szikes mocsarak (*Bolboschoenetum maritimi*), a sós sivatagi társulások (*Saetetum maritimae*; *Salsoletum sodae*), a vakszíkfeltok (*Lepidio-Camphorosmetum*), a hernyópázsitos rétek (*Agrosti Beckmannietum*). A légyszárú fajok között megtalálható pl. a süntök (*Echinocystis echinata*), a farkasfog (*Bidens tripartitus*) vagy a magyar sóballa (*Suaeda panilonica*). A jelentéktelen kiterjedésű erdőgazdasági területeket fiatal- és középkorú, zömében keménylombos erdők borítják.

Kunhalmok

Az Alföldi tájon kör vagy ovális alaprajzú, néhány méter magas kúp, vagy félgömb alakú kiemelkedések, feltűnő dombok kultúrtörténeti értékeink közé tartoznak. A kunhalmok az alföldi táj sajátos formakincsei közé tartoznak.

Törökszentmiklós a 18. században még 24 darab kunhalommal büszkélkedhetett, azonban ez a szám napjainkra lecsökkent 13 darabra.

Törökszentmiklós további fontos természeti értékei közé tartozik a szenttamási Almásy kastély 11 hektáros területe, melyen az ország sokáig egyetlen angol telivér ménese élt. Helyi jelentőségű természeti értékünk a Szakállas határában található, kb. 150 éves nyárfa is, amely 2015. évben helyi oltalom alá került tíz másik faegyeddal együtt.

Törökszentmiklós mellett található a Közép-Tiszai Tájvédelmi Körzet egy része, melyen a Hortobágyi Nemzeti Park munkatársai folyamatos természetvédelmi intézkedéseket és felméréseket végeznek. A terület növényvilága a Tiszántúli flórajárásba tartozik. A területen jelentős a madarak vonulása. A tavaszi zöldár levonulása után a visszamaradó pocsolyák körül ilyenkor madárrajok gyülekeznek. Fehér és feketegolyák, récék, szürke és kanalas gém csoportok kócsagfajták jelennek meg. A szürke gémekek, selyemgémekek, bakcsók kedvenc fészkelő helye például a fűzfák árnyékos csendjében van. A különleges és ritka vándorlómadarakon túl gyakoriak a fácánok, foglyok, nyulak, és kisebb csoportokban őzek is élnek a területen.

2. Környezetállapot vizsgálat

2.1 Levegőtisztaság – védelem

Törökszentmiklós város levegő minőségének (levegőjét minőségben meghatározó) meghatározásában döntő jelentőségűek a gépjárművekből származó gázok. A közúti gépjárművek égéstermékai között szerepelnek nitrogén-oxidok (NO_x), szén-monoxid (CO), szén-dioxid (CO₂), nem-metán szénhidrogének (NMHC), kéndioxid (SO₂), formaldehid (HCHO) és egyéb aldehidek, benzol, toluol, peroxi-acetil-nitrát (PAN), akrolein, ammónia, hidrogén-cianid, hidrogén-szulfid, metán és metanol. Az égéstermék emberi egészségre gyakorolt káros hatásai igazán csak az utóbbi két évtizedben jellemzőek. Törökszentmiklós város levegőjének a szilárd részecske (PM) szennyezettségének egy része a közúti forgalomból eredeztethető. Azonban a település mezőváros jellege miatt a levegő szálló por szennyeződése a város körül elterülő, művelésbe vont földekről eredeztethető, amely port az Észak, Északkeleti szélirány a város centrumába tereli. Minél kisebb részecskék alkotják a szálló port, annál nagyobb lehet az egészségkárosító hatása, így okozva gyulladást és légúti megbetegedéseket.

A légszennyezés szempontjából a legjelentősebb helyi kibocsátások az alábbi tevékenységi körökből származnak:

- Ipari, mezőgazdasági és szolgáltatói tevékenységek emissziói,
- Lakossági - elsősorban fűtési eredetű - légszennyezés,
- Természetes eredetű légszennyezés

A város ipari tevékenységet végző egységei közül nem az ipari parkban található cégek okozzák a legfőbb panaszforrást lakossági körökben, hanem a központi részen elhelyezkedő Öntöde. A probléma legfőbb forrása, hogy a fémek előállításához és öntéséhez a kémény (mint pontforrás) elsősorban az Öntöde köré épült lakóházak tulajdonosait éri el először. Az Öntöde szabályos munkafolyamatainak helyszíne ideális lenne egy külső, ipari területen, azonban a berendezések átköltöztetése óriási összegekbe kerülne. Ez egy évekre visszanyúló, visszatérő probléma, amely 2016-ban sem oldódott meg, de folyamatosan keressük a jó és végleges megoldást.

1. táblázat 2016-ban levegőszennyező pontforrások Törökszentmiklós területén

Szennyező pontforrások	Kibocsájtott szennyezőanyag
Radar Holding Zrt.	Aceton, METOXI PROPIL-(2)-ACETÁT
CLAAS Hungária Zrt.	Hexanolok, Trimetil-benzolok, Propil-alkoholok, Szén-monoxid, Etilén-glikol
Alox Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	Sósav és egyéb szervesetlen gáznemű klór vegyületek
Univer-Product Termelő és Kereskedelmi Zrt.	Szén-monoxid, szén-dioxid
Szem-Ma Gyártó, Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.	Propil-benzol, Izo-butyl-acetát
SZIGMA B. Acélszerkezetgyártó, Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.	Propil-benzol, Izo-propil-benzol, kumol, etanol
G.T.P. Kabin Ipari, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	Toluol, Aceton, Butyl-acetát, Szén-dioxid
Carrier Magyarország Hűtőberendezéseket Forgalmazó és Gyártó Kft.	Vinilklorid, Tatraklor-etilén
Vogel & Noot Talajtechnikai Kft.	Butyl-alkohol, Hexán, Paraffin-szénhidrogének C9-től
Agro-Contakt 2000 Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	Etil-acetát/acetészter/ ecetsav-etil-észter, Izo-butyl-acetát
Mar-Ne-Váll Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	Szén-monoxid, Nitrogén-oxidok
Natural Meat Élelmiszeripari-Feldolgozó és Kereskedelmi Kft.	Szén-monoxid
Lindström Szolgáltató Kft.	Szén-monoxid
Dahlander Termelő-Szolgáltató És Kereskedelmi Betéti Társaság	Formaldehid

A lakossági, kommunális eredetű légszennyezések között meg kell említeni a kerti hulladékok égetését és a parlagterületek, tarlók felgyújtását, mely számos kellemetlenséget okoznak a közvetlen és tágabb környezetüknek. Jelentős egészségügyi kockázatot jelentenek továbbá a lakosság által egyedi fűtésű berendezésekben és nyílt téren elégetett műanyag, gumi és egyéb (laminált lemez, pozdorja bútorlemez, stb.) hulladékokból felszabaduló toxikus és rákkeltő anyagok. Sajnos az is előfordul, hogy a vegyes tüzelésű kazánokban a felelőtlen használók olyan hulladék anyagokat égetnek el (pl. műanyag flakon, fáradt olaj, gumi, stb.), amelyek vagy önmagukban is veszélyesek, vagy égéstermékük toxikus. A levegőszennyezés csökkentésére, a levegő védelméről szóló 306/2010. (XII.23) Korm. rendelet 4.§ felhatalmazása alapján Hivatalunk a közterület rendjéről, a zöldterület fenntartásáról és az állattartás szabályairól szóló 35/2004. (IX.17.) sz. önkormányzati rendeletének 8. §-ban megtiltotta az avar, kerti és egyéb hulladék égetését magántulajdonú területen és közterületen egyaránt. Amennyiben ilyen égetést észlelünk úgy szabályszegés elkövetése miatt indulhat közigazgatási eljárás. Ez alól jelent kivételt az, ha gyümölcs és egyéb fa egyes részeinek egészségügyi, növényvédelmi metszéséből származó hulladék égetését végzi a lakos. A kerti hulladékégetésnél meg kell említeni, hogy egy átlagos kerti tűz, melyben vegyesen égetünk avart, fűnyesedéket és gallyakat, hatalmas légszennyezést okoz. Általában a kerti hulladékkal a mérgező vegyszermaradvány is elég, s nem ritka, hogy a meggyújtott zöldbe műanyag és egyéb háztartási szemét is keveredik, tovább növelve a légszennyező anyagok listáját. Az égés során keletkező porral mindez leülepszik a talajra, a növényre, és a tápláléklánc révén bejuthat az emberi szervezetbe.

A lakossági légszennyezés fogalmkörébe helyezhetők azok a jelzések, melyek panaszra irányul, hogy falusias és kertvárosias beépítésű lakóterületen is (különösen a nyári hónapokban) kifejezetten zavaró állattartási eredetű bűz érezhető. Általában a lakossági panaszbejelentések egyik forrása a rossz

állattartási gyakorlat miatt bekövetkező, egymás szomszédságában lakó személyek konfliktusa. Azt is el kell fogadni, hogy a bűz mértéke és zavaró hatása is szubjektív fogalom. Ami egy településközpontban/városközpontban élő embernek akár zavaró is lehet, az egy működő és élő falusias jellegű élettérben - ahol állatot is tartanak - természetes környezeti állapotként elfogadható, amennyiben az állategészségügyi és közegészségügyi alapfeltételeket betartják. Törökszentmiklóson sok háznál tartanak állatokat, melyek természetes szaghatással járnak. Az elmúlt időszak bevált gyakorlata volt, hogy az Önkormányzat az általa megalkotott rendeletek által szabályozta a háztáji állattartást és annak körülményeit. Az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI törvény azonban 2012. október 1-jétől hatályos 6. §-ának (6) bekezdése alapján „mezőgazdasági haszonállat tartása önkormányzati rendeletben nem korlátozható”. A rendelkezés értelmében önkormányzati rendelet tehát sem a tartás körülményeire, sem egyedszámra vonatkozóan nem korlátozhatja a mezőgazdasági haszonállatok tarását. A lakossági bejelentések száma azonban nem ritkul, és gyakran a szomszéddal meglévő konfliktus a forrása az állattartással kapcsolatos bejelentéseknek. A fenti jogszabályi hivatkozás miatt azonban ezen eseteket jelentenünk kell a megfelelő hatáskörrel rendelkező szerv felé, melyek a problémakör széleskörűségének függvényében sokáig elhúzódhatnak.

A természetes levegőszennyező anyagok csoportjába – helyi szinten – a különböző biológiai allergének (pollenek, gombák) jelenthetnek veszélyt, hiszen a nyálkahártya irritálásával allergiás, súlyosabb esetekben asztmás tüneteket idézhetnek elő. Az allergiás tünetek jelentős hányadát a belélegzett növényi pollen okozza. A magyarországi flóra mintegy 2200 faja közül csupán néhány tucatnak van allergológiai jelentősége. A fajok többsége a Poaceae-k családjába tartozik, de akadnak allergének a fák és a kétszikű lágyszárúak között is.

Jász-Nagykun-Szolnok megyében, így Törökszentmiklóson is általában februártól októberig tart a kritikus időszak, mikor az allergén növények kifejthetik hatásukat (megjelenésük időpontja szerinti sorrendben: mogyoró, tiszafa, szilfa, juharfa, nyírfa, kőrisfa, platánfa, tölgyfa, diófa, pázsitfűvek, gabonák, hársfa, útifű, csalán, kender, libatop, disznóparéj, üröm, parlagfű). Mindközül a parlagfű (*Ambrosia elatior*) az, amelyik a legsúlyosabb népegészségügyi problémát okozza. A parlagfű elterjedésének alapvető és fő oka a bel- és külterületi zöldfelületek, útszélek elhanyagolása, ápolatlansága, illetve a mezőgazdasági művelésre szánt földek parlagon hagyása, a nem megfelelő mértékű gyommentesítés. A parlagfűvel szemben az Önkormányzat folyamatosan tesz lépéseket. Ennek egyike, hogy az önkormányzati tulajdonban lévő területek nagy részének ápolását, kezelését szerződés alapján a Törökszentmiklósi Kommunális Szolgáltató Nonprofit Kft., a szerződésben nem szereplő, de ugyancsak önkormányzati tulajdonban lévő területek gaztalanítását, parlagfűmentesítését a közmunkaprogram keretén belül közmunkások végzik az önkormányzat a tulajdonában lévő összesen 17 db nagyteljesítményű motoros fűkasza segítségével.

2.2 Zajszennyezettség, zaj elleni védelem

A zaj az emberi szervezetre különböző hatásokat gyakorol. Ezek függenek fizikai paramétereitől, (hangnyomásszintje, időbeni lefutása, stb.) információtartalmától, de az egyének érzékenységétől, lelki és fizikai állapotától is. A zaj hatásait 4 fő csoportra lehet osztani: pszichés (30-65 dB), vegetatív idegrendszeri (65-90 dB), hallászervi (90-120 dB) valamint fizikai fájdalmat okozó zajhatás (120 dB felett). Az emberben zaj hatására feszültségérzet alakul ki, hamarabb elfárad, reakcióideje megnő. Az emberi szervezet képes valamilyen szinten alkalmazkodni a zajhatásokhoz, különösen igaz ez az állandó zajokra, de mivel a zajhatás szubjektív, nehéz behatárolni az emberekre gyakorolt hatását, hiszen az egyénenként változik. A helyi zajszennyezés kibocsátói között elvéve szerepelnek ipari, illetve kisipari, szolgáltató tevékenységet bonyolító telephelyek, mindössze a Törökszentmiklós, Kossuth Lajos utca 87. szám alatt működő TM Öntöde az, amelynek egyes termelési szakaszai nagyobb zajhatást váltanak ki. Ennek az üzemnek az Ipari Parkba történő áthelyezése továbbra is napirenden van, hiszen lakóövezeti ingatlanok közé ékelve működik a nehézipari üzem.

A mezőgazdasági tevékenységek zajkibocsátásával fokozottan érdemes számolnunk Törökszentmiklós esetében, habár a termelő berendezések zaja csak elvéve okoz panaszt a termelés külterületi

lokalizációjából adódóan. Kimondott zajterhelést a lakott területre a terményszállítás, a munkagépek földekre történő ki- és befelé irányuló forgalma, valamint a lefejtés-átfejtés folyamata jelenthet. A közúti forgalom zaja a korábban említetteknél egyenletesebb és volumenét tekintve erősebb hatásnak teszi ki a lakosságot. A közúti zajszennyezés által érintett sávok a főutak és a vasúti fővonal által szegélyezett területeken találhatóak. Ugyan a 4-es főút már északról elkerüli a várostestet, azonban a 46-os főutat nem érinti, annak teher- és személygépjármű forgalma kénytelen igénybe venni a belterületi utakat, jelentős zajterhelést okozva a Dózsa György és Kossuth Lajos utcákon. A probléma feloldása érdekében az M4-es autót tervezett helyi szakaszának megépüléséhez kapcsolódva szükséges rendezni a 46-os út fogalmának városon kívüli elvezetését, mivel az út forgalmának növekedése várható a várostól délre eső térség autó-út kapcsolatának létrejöttével.

2.3 Talajvédelem

Lakott területen belül a lakosság részéről főleg a szakszerűtlenül kialakított, rendszeres elszállítás nélkül használt emésztőgödrök, ürgödrös kerti vécék (kórokozó fertőzés) és az illegális hulladéklerakás okoz közegészségügyi és talajszennyezési problémákat. A csatornahálózaton kívül eső, vagy az arra rá nem kötött ingatlanok esetén a talajban szikkad el a szennyvíz. Utóbbiak esetében az ingatlantulajdonosok a 2003. évi LXXXIX. törvény értelmében kötelesek talajterhelési díjat fizetni.

A lakott területen belül jellemző szennyezési forrást jelenthetnek a barnamezős, felhagyott ipari területek, amelyeken az egykor végzett ipari tevékenység nyomán környezetszennyező anyagok maradtak hátra a talajban, talajvízben. Törökszentmiklóson erre sajnálatos példát nyújt a Dózsa György úton elterülő egykori VEGYTEK-telephely. A Vegyipari Termelőeszköz Kereskedelmi Vállalat több mint húsz évig működött az említett helyszínen, és ezalatt különböző klórozott szénhidrogén vegyületekkel szennyezte a környező városrész talajvizét. Az öthektáros terület körül, a kármentesítést előkészítő felmérések alapján egy körülbelül 12 hektáros lakott területen mutatható ki a telepről kiinduló talajvízszennyezés. A kárelhárítást végző megbízott cég jelentése alapján a feltárt szennyeződések fő gócpontjai a régi lefejtő (hordós tároló), valamint az új vasúti lefejtő és tartálpark környezetében jelölhetők ki, a talaj pedig ezektől a talajvíz helyi áramlási irányát követve északi és északnyugati irányban szennyeződött a leginkább. Az érintett területen az önkormányzat megtiltotta a felszín alatti vízen üzemelő kutak használatát, valamint a kiskertekben termelt élelmiszernövények fogyasztását, takarmánykénti felhasználását. A kárelhárítást végző Golder Associates Zrt, kialakította a területen a talajviztest megfigyelésére alkalmas monitoring rendszert és a következő években három ütemben végzi el a kármentesítést - fázisos szénhidrogén-kitermelés, mikrobiológiai és kémiai kezeléssel. A terület kármentesítése már évek óta folyamatban van. 2016. évben pályázat került benyújtásra annak érdekében, hogy a kármentesítés tovább tudjon folytatódni, hiszen ennek nagyon magas költségei vannak, önerőből egyre nehezebb finanszírozni a kármentesítést.

A CLAAS Hungária Zrt. kármentesítése is folyamatban volt, amely idén befejeződik.

2.4 Vízvédelem

A közműves ellátottság megoldott, további feladatot elsősorban a minőségi problémák kiküszöbölése jelent. A területen keletkező szennyvíz elvezetése csak csatornázottan, vagy a csatorna kiépítéséig zárt szennyvíztárolóból szippantással történhet. A zárt szennyvízgyűjtőkben összegyűlő szennyvizek csak engedéllyel rendelkező szennyvíztisztító-leürítő telepre szállíthatók. A használt víznek a vizekbe történő visszavezetését, valamint a vizek átvezetését úgy kell végezni, hogy a vízáadó és -befogadó közeg készleteit, minőségét és élővilágát kedvezőtlenül ne változtassa meg, természetes tisztulását ne veszélyeztesse. A területen működő technológiák következtében szennyeződő csapadékvíz megfelelő tisztítás után vezethető be a csapadékvíz befogadóba. Csapadékvíz-csatornába, csapadékvíz elvezető árokba szennyvizet, vagy állattartás hulladékait tartalmazó vizet még tisztítottan sem szabad bevezetni. A felszíni vízelvezető árok mentén a jelenlegi partéltól számított 3-3 méteres sáv nem építhető be, azt a vízfolyás rendezésére, fenntartására kell biztosítani. A rétegvíz készlet utánpótlása és a természetes vízháztartás fennmaradása érdekében a csapadékvíz elvezető árokknál kerülni kell a zárt burkolatok alkalmazását. Réteg és talajvíz készleteink szintjének csökkenése, minőségbeli romlása az engedély és sokszor szakértelem nélkül fúrt talajvíz kutaknak köszönhető.

Felszín alatti vízkészleteink védelme érdekében szükséges lenne egy kút-nyilvántartási kataszter. További lépésként az aszályos időszakokban a mezőgazdaságban szükséges öntözési feladatok ellátását, s egyben megoldását mesterségesen létrehozott víztározók, reservoir jelentené.

2.5 Ivóvíz-javító program helyzete

Európai Unió támogatással a lakosság egészséges, tiszta ivóvízzel való ellátásért közel egymilliárd forint értékű, átfogó műszaki fejlesztő program indult a törökszentmiklósi térségben. A beruházást az indokolta, hogy Törökszentmiklóson és külterületi lakott részein - Óballán, Surjányban és Szakállason - továbbá Kuncsorbán, Örményesen, Tiszabőn és Tiszatenyőn az ivóvíz eltérő mértékben, de az európai unió szabványánál több ammóniumot, vasat, mangánt, nátriumot és arzént tartalmaz.

A korszerűsítéshez a Törökszentmiklós és Térsége Ivóvízminőség-javító Önkormányzati Társulás az Új Széchenyi Terv Környezet és Energia Operatív Programjának (KEOP) keretén belül az Európai Kohéziós Alapból és hazai központi költségvetésből 835,8 millió forint vissza nem térítendő támogatásban részesült. Az önerő biztosítását a társulást alkotó önkormányzatok vállalták. Ez év májusáig tartó kivitelezés során többek között vízműtelepet, ivóvezetéseket korszerűsítettek, kútfúrást, kútfelújítást végeztek, valamint biológia és kémiai szűrőket építettek be a vezetékrendszerbe. Megtörtént több tárolómedence felújítása és nyersvízmedencék építése, valamint komplett irányítástechnikai, felügyeleti rendszer kiépítése. A munkálatok ~27.000 főt érintenek.

A munkálatok befejeződtek, jelenleg a próbaüzem folyik.

2.5 Hulladékgazdálkodás

2.5.1 Kommunális hulladék, szelektív hulladékgyűjtés

A település köztisztasági szolgáltatása a közterületek tisztántartását, valamint a települési szilárdhulladékok kezelését, a településtisztasági szolgáltatást, a települési hulladékok összegyűjtését, elszállítását, elhelyezését jelenti.

Törökszentmiklós Város közigazgatási területén a Törökszentmiklósi Kommunális Szolgáltató Nonprofit Kft. (Törökszentmiklós, Puskás Ferenc út 12.) látta el 2016.08.18-ig a szilárd kommunális hulladék gyűjtését, szállítását. 2016. augusztus 19-től az NHSZ Szolnok Közzolgáltató Nonprofit Kft. (Szolnok, József Attila u. 85.) látja el a közszolgáltatást azonos feltételekkel. A hulladék elhelyezése a magántulajdonú és a közterületekre elhelyezett kukákba, illetve konténerekbe történik, melyeket a Kft. a családi házaktól heti 1, a lakótelepekről heti 2 alkalommal szállít el. A hulladékot a begyűjtést követően, átrakás nélkül szállítják a Törökszentmiklóstól 14 km-re található Kétpói Regionális Hulladéklerakóba.

2014 októberétől megkezdődött a házhoz menő szelektív hulladékgyűjtésre való átállás. A szelektív gyűjtőedények – melyekben külön használati útmutató is segíti a helyes szelektív gyűjtést – kiosztása már 2014-ben megtörtént, melyek ürítését 3 hetes rendszerességgel végzi a szolgáltató. A városban megtalálható szelektív gyűjtőszigetek felszámolása volt folyamatban oly módon, hogy a szelektív gyűjtők négy frakció helyett zömmel egy frakcióval látják el a feladatot.

A változás csak a lakosságot érinti, ezért intézmények, vállalatok a továbbiakban a Kommunális Szolgáltató Nonprofit Kft-től kérhetnek 1100 literes konténert a szelektív gyűjtés megvalósításához. A nagyobb, hulladékká vált tárgyakat (pl. bútorok, szekrények) az őszi biztosított lomtalanítás során lehetett leadni, az ingatlanokon keletkező zöldhulladék november végén kerül elszállításra a Kft által.

A szelektív gyűjtésben bekövetkezett változás kiváltó okai közt szerepel, hogy sajnálatos módon egyre inkább tapasztaltuk, hogy a szelektív gyűjtőszigeteket nem rendeltetésszerűen használták. Nő azon gyűjtőszigetek száma, ahol a lakosok leginkább kommunális hulladékot helyeztek el a szelektív konténerek mellett, azokba kisállat tetemeiket dobtak, illetve egy konténert gyakran saját használatra, időről-időre 'kölcsonvtettek' a környékbéliek. Bízunk benne, hogy a saját ingatlanon történő szelektív gyűjtés meghozza a sikert, és megváltozik a lakosság hozzáállása a környezettudatosság terén.

A települési szilárd hulladékkal és szelektív hulladékkal kapcsolatos hulladékkezelési helyi közszolgáltatásról szóló 10/2015. (V.1.) számú önkormányzati rendelet 7.§ (4) alapján:

a) 60 literes gyűjtőedényt az az ingatlanhasználó használhat, aki egyedül él. Egyedül élőknek az tekinthető, akinek az ingatlanában más személy nem létesített sem lakóhelyet, sem tartózkodási helyet és a háztartásban rajta kívül más személy életvitelszerűen nem tartózkodik.

b) 80 literes gyűjtőedényt az az ingatlanhasználó használhat, akinek a háztartásában legfeljebb kettő személy él, tehát az ingatlanban rajtuk kívül más személy nem létesített sem lakóhelyet, sem tartózkodási helyet és a háztartásban rajtuk kívül más személy életvitelszerűen nem tartózkodik.

(5) A 60 és 80 literes gyűjtőedény használatát a polgármester erre irányuló kérelem esetén engedélyezi, melyről határozatot hoz. A határozathozatal előtt a 60 és 80 literes gyűjtőedény használati feltételeinek fennállását a lakcímnnyilvántartás adatai és helyszíni szemle útján kell megállapítani.

A 60 és 80 literes gyűjtőedény használati feltételeinek fennállása, a lakcímnnyilvántartás adatai és helyszíni szemle alapján kerül megállapításra. A Szolgáltató akkor kötheti meg a szolgáltatási szerződést, ha az érintett ingatlanon a Szolgáltató képviselője meggyőződött a 60 és 80 literes gyűjtőedény meglétéről.

2016. évben – 60 literes gyűjtőedény vonatkozásában - összesen 26 esetben érkezett kérelem. Ebből engedélyezésre 16 esetben, elutasításra 10 esetben került sor. 80 literes gyűjtőedényre vonatkozóan csupán egy kérelem érkezett.

2.5.2. Zöldhulladék

A lakosság nagy része elhanyagolhatóként kezeli a kerti avarégetésre vonatkozó szabályokat, pedig tettenérés esetén komoly szankciók állnak rendelkezésre. Zöldhulladék elhelyezésére 2016. január 1-től a Kommunális Szolgáltató Nonprofit Kft telephelyén elhelyezett konténerben díjmentesen már nincs lehetőség. A Kommunális Szolgáltató Nonprofit Kft. az idei évben a házhoz menő hulladékgyűjtés keretében az elkülönítetten gyűjtött zöldhulladékot az általuk kijelölt napokon kerültek összegyűjtésre a lakossági ingatlanok elől. A gyűjtési formában csak a társaság logójával ellátott biológiailag lebomló anyagú zsákokba kihelyezett zöldhulladék kerül elszállításra, valamint a kérébe kötött (az 50 cm átmérőjű és maximum 1 méter hosszúságú, nem dróttal átkötött) gally hulladék is.

2016. augusztus 19-től kezdődően az NHSZ Szolnok Közszolgáltató Nonprofit Kft. vette át városunkban a hulladékszállítási közszolgáltatást. A Kft. által az idei évben zöldhulladék begyűjtésére november 21-25-ig, valamint november 28 – december 2-ig kerül sor. Fontos lenne, hogy a lakosságban minél inkább tudatosodjon az, hogy a komposztálás egy környezetkímélőbb, környezettudatosabb eljárás, amelyet mind inkább gyakorolni kellene.

2.5.3. Veszélyes hulladék

Veszélyes hulladék elhelyezésére biztosít lehetőséget a Törökszentmiklósi Hulladékudvar, melybe napi 100 kg-os limittel térítésmentesen lehet elhelyezni a feleslegessé vált dolgainkat (pl. autógumi, kábelek, elektromos berendezések, hűtőgépek, stb.).

Városunkban az alábbi intézményekben van elemgyűjtő edényzet kihelyezve:

- Bercsényi Katolikus Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda – Pánthy Endre Katolikus Általános Iskola 1 db
- Bethlen Gábor Református Általános Iskola, Óvoda, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény és Nevelési Tanácsadó 1 db
- Hunyadi Mátyás Általános és Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Iskola, Egységes Pedagógiai Szakszolgálat 2 db
- Baptista Szeretetszolgálat EJSZ Kölcsey Ferenc Általános Iskolája 1 db

- Székács Elemér Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Szakképző Iskola és Kollégium	1 db
- Bercsényi Miklós Katolikus Gimnázium és Kollégium, Általános Iskola, Óvoda	1 db
- Karcagi SzC Lábassy János Szakközépiskolája és Szakiskolája	1 db
- Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Törökszentmiklósi Járási Hivatal	1 db
- Törökszentmiklósi Polgármesteri Hivatal	1 db
- Kodály Zoltán Alapfokú Művészeti Iskola	1 db

2.5.4. Illegális hulladék

Egy település tisztaságát nagyban befolyásolja a lakossági hulladék gyűjtésének módja, a gyűjtőedények száma, de legfőképp a lakosság fegyelmezettsége, környezettudatos magatartása. A lakosság egy része sajnos a szeméttelapi elhelyezés helyett az építési törmeléket, lomot és egyéb hulladékot a város elhagyott területein, vagy a városszéli erdőkben rakja le, valamint a szelektív szigeteket sem minden helyen használják rendeltetésszerűen. Általános tapasztalat, hogy a város közelében található külterületi utak melletti árkok gyakran ilyen módon szeméttelrakó helyekké válnak. Az elmúlt évekhez hasonlóan tehát továbbra is nagy problémát jelent az engedély nélkül, utcákon és főleg külterületi utak mentén elhagyott hulladék. Törökszentmiklós Város közigazgatási területén belül lévő illegális hulladéklerakók felszámolása minden évben folyamatosan az Önkormányzat lehetőségeihez mérten történik. 2015. évben a szolnoki Cukorgyár bontásából visszamaradt törmeléket számolta fel Önkormányzatunk. A törmelék, meddő föld és egyéb építési-bontási hulladék volt, mely elérte a mintegy ~1500 m³-t. Több évre visszamenőleg húzódott már a Törökszentmiklós 9103/10 hrsz-ú terület „kármentesítése”. Továbbá a város 5662 és 2110/5 hrsz-ú ingatlanain, a Kossuth Lajos utcai kerékpárút kivitelezője által elhelyezett építési bontási törmelék kerültek felszámolásra, egyúttal a Törökszentmiklós, Puskás Ferenc úton található strand mögötti törmelékes terület is hulladéktól mentesítve lett, szintén a 2015. évben.

A rendszeresen illegális hulladéklerakóvá váló területek tisztítását az Önkormányzat koordinálásával a közmunka-program résztvevői végzik. A külterületeken, mezőgazdasági területek földútjai mentén a mezőőrök által készített jelentés alapján hulladékgazdálkodási eljárást indítunk - veszélyes hulladék esetén a Törökszentmiklósi Rendőrkapitánysághoz fordulunk. Egyebekben pedig a Kommunális Szolgáltató Nonprofit Kft. és a közmunka programban dolgozók segítségével szállítjuk el a hulladékot.

A fentiek mellett, éves rendszerességgel részt veszünk vagy szervezünk olyan programokat, amely során felhívjuk a figyelmet az illegális hulladék elhelyezésre. Az idei esztendőben városunk csatlakozott a TeSzedd! mozgalomhoz, melynek keretében önkéntesek toborzásával szedtük a szemetet. Az akciónap 2016. április 29-én került megrendezésre, az OHÜ (Országos Hulladékgazdálkodási Ügynökség) szervezésében. Az akciónaphoz közel 850 fő csatlakozott, többek között felelős gondolkozású általános és középiskolák, szervezetek, intézmények és civilek.

2016. július 10-én a WWF Magyarország kezdeményezésében megvalósuló országos méretű akcióhoz csatlakozva Önkormányzatunk szemétszedéssel egybekötött bicikli túrát valósított meg, amely akciónapnak a lényege a fiatalok bevonás és környezettudatos szemléletformálás elérése. A rendezvény célja a Törökszentmiklós - Óballa Tisza folyó 359 fkm vízterület az „Újballai” strandnak nevezett parti sáv teljes hulladékmentesítése volt. A programon lelkes 70 fős csapat gyűlt össze. A résztvevők és a szervezők lelkesedésének hála a WWF Magyarország által szervezett kihívást, miszerint a legnagyobb hullámot keltő csapat ajándék tanulmányúton vehet részt, Törökszentmiklós nyerte meg. A nyereményút melyre egy 25 fős társaság utazhat 2017. tavasszal a Turjánvidék lesz, mely kiemelt projektje a WWF Magyarország Alapítványának.

2.6 Zöldfelület-gazdálkodás

A településen élő és azt felkereső ember közérzetét naponta jó, vagy rossz irányba befolyásolja környezetének látványa, annak esztétikai, városképi vonatkozása. A látvány visszahat a településsel

kapcsolatos értékítéletére, a településhez való kötődésére. A települések környezetállapotának egyik meghatározó része a növényzet, a faállomány, amely szinte minden vonatkozásban javítja a települési környezet állapotát. Törökszentmiklós város területén a zöldfelületek aránya magas, annak ellenére, hogy kifejezetten nagy, összefüggő, megfelelő funkciókkal ellátott zöldterületekkel (közparkokkal) a Kossuth tér, és a Galambos-tó kivételével nem rendelkezik.

Törökszentmiklóson az elmúlt években már elkezdődött a Városi Főkertész szakmai felügyeletével a város egységessé tétele. Az elképzelés részét képezi, hogy a fásítások során meghatározott fajú fák kerülhetnek csak elültetésre, melynek következményeként pár év múlva egységes utcakép alakul ki. A fás szárú növények védelméről szóló 346/2008. (XII.30.) Korm. rendelet felhatalmazása alapján Törökszentmiklós Város Jegyzője rendezi a közterületi fák sorsát. Azokat gallyazza, lakossági igény esetén azok kérelmét elbírálja, a fákat kérelem esetén kivágja és pótlási kötelezettséget terjeszt elő.

2016. november 1-ig összesen 119 db fakivágással, gallyazással kapcsolatos bejelentés érkezett Hivatalunkhoz. Amennyiben a bejelentő a szükséges munkálatokat a fa magassága, vagy veszélyessége miatt saját maga nem tudta elvégezni, úgy kérhette Hivatalunk segítségét. A beérkezett bejelentések alapján minden esetben helyszíni szemlék megtartására került sor és amennyiben valóban indokolt volt a fa kivágása vagy annak gallyazása, úgy abban az esetben Hivatalunk engedélyt állított ki a kérelmező részére. Amennyiben a kérelmező rajta kívül álló okok miatt a fa gallyazását vagy kivágását nem tudta eszközölni, úgy Hivatalunk a saját költségére elvégezte a szükséges munkálatokat.

A városban a legtöbb problémát még mindig a 30-40 évvel ezelőtt, sokszor meggondolatlan helyszínre elültetett platánfák okozzák. Sokuk túl közel került a lakóépületekhez, azokban illetve a járdákban kárt tesznek, így a panaszok érkezése folyamatos annak ellenére, hogy a fák egészségesek és nagyok. A hatalmas méretük miatt kivágásuk azonban körülményes, igen költséges és lassan halad. Az Önkormányzat a kivágott fákat az elmúlt esztendő gyakorlatára nyomán a Puskás Ferenc úti telephelyére szállítja, amit szociális segély formájában a rászorulóknak oszt szét.

Az őszi száraz fák kivágása mellett párhuzamosan zajlott az Őszi fásítási program is. A fásítási akciók keretében a fafajok beszerzése a lakosság igényléseinek megfelelően, de az utcakép, a közművek elhelyezkedésének figyelembe vételével történt. A városi lakosok az Önkormányzaton keresztül a beszerzési ár feléért jutnak a kiültetendő fához, de vállalniuk kell annak folyamatos gondozását.

Az akciók során a Városi Főkertész helyszíni szemléje alapján történt a fafajok kijánlása, mely egy folyamatos utcakép javítást, és a megfelelő fafajok ültetését teszi lehetővé. A faigénylő nyilatkozatokat a gyűjtődobozzal együtt a Városháza portáján helyeztük el, a leadási határidő 2016. szeptember 30-a volt. Mintegy 30 lakossági igény érkezett, amelyből a fásításra fordítandó keretet figyelembe véve 29 darabot tudtunk teljesíteni. A beérkezett igénylések mindegyikének lehelyszínelése megtörtént, ez alapján történt az értékelés is. Az idei évben szerencsére azt tapasztaltuk, hogy a lakosság felelősségteljesen gondolkozott. Nem érkezett irreális famennyiségre vagy olyan általuk megadott közterületre, ami nem szorul fásításra, vagy a faültetés feltételeinek hiányára vonatkozó kérelem.

Az elbírálásoknál az elv az volt, hogy a város minél több pontjára tudjunk fát ültetni, és minél kevesebb igénylést kelljen visszautasítanunk. Az őszi fásításnak a másik döntő részét a füves közterületek, utak menti területek zöldítésének, valamint az önkormányzati kezelésben lévő intézmények igényei alkották. Ezeket a helyszíneket a következő táblázat tartalmazza:

A város fásítandó területei 2016. év őszén

helyszín	menyiség (db)
Városi tagóvodák	10
Katolikus temető előtti közterület	45
Vécsey utca	35
Pánthy úti aluljáró környéke	36

Shell kút és a körforgalom környéke	15
Kossuth Lajos út	46
Bicskás tó	12
Budai-Nagy Antal utca	8
Batthyány utca 91. – Fecske Ház	16
Szolnoki utca	15
Városi Strandfürdő és kemping	28
Babits Mihály utca	15

A faigénylések összesítése után több faiskolától kértünk árajánlatot. 4 faiskolát kerestünk fel. A két legkedvezőbb árajánlattal rendelkező faiskolát, a Jaksics Faiskolát és a Szentesi Díszfaiskolát kerestük meg, azonban csak az utóbbitól sikerült megvennünk a fásításhoz az alapanyagot. Szinte minden fafajt sikerül beszereznünk, 325 darab fát rendeltünk nettó 1.459.000.- Ft értékben. A fák kiosztására november 12-én (szombaton) került sor. A lakosokat levélben tájékoztattuk az átvétel helyéről és idejéről. A kiültetést követően az elvégzett telepítések vissza lesznek ellenőrizve. A nem a lakosság által igényelt fák a közmunka program keretében lesznek kiültetve a városba.

2016. évi fásítási akció anyagi vonzata

Fafaj	Nettó ára	Darab	Összesen
Vérszilva	2.500	5	12.500
Mezei Juhar	2.500	5	12.500
Ezüst Hárs	4.200	11	46.200
Magas Kóris	2.500	46	115.000
Japán Díszcsereesznye	6.500	2	13.000
Gömbakác	4.500	200	1.000.000
Gömbszivar	5.800	6	34.800
Gömbjuhar	4.500	50	225.000
összesen		325	1.459.000

2.7 Energiagazdálkodás

2015 nyarán a polgármesteri hivatal udvarán illetve az Ipolyi Arnold Könyvtár, Múzeum és Kulturális Központon került elhelyezésre összesen 248 db napelem a Fotovoltaikus rendszerek kialakítása Törökszentmiklóson című pályázat (KEOP-4.10.0/N/A/14-2014-0222) keretében.

A napelemek 62.100 kWh/év energiát termelnek, ez azt jelenti, hogy 58.051 tonnával csökken az üvegházhatású gázok kibocsátása. A rendszer 62 kWp összteljesítményű. A napelemeket villamosenergia termelésre használjuk.

Szintén 2015-ben a hulladék csökkentése, illetve a szelektív hulladékgyűjtés népszerűsítése céljából a hivatal három étkező helyiségében felszerelt 1-1 műanyag palackprés nagy gyakorisággal működik a dolgozók körében továbbra is.

2.8 Csipőszúnyog gyérítés

Az országos szúnyoggyérítési programot a kormány határozata alapján a BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság szervezte. A programra összesen másfél milliárd forintot különítettek el. Ebből az összegből több mint hétszáz településen, kettő-hat alkalommal gyérítettek. A program keretében légi kémiai módszerrel összesen mintegy 420 ezer, földi kémiai módszerrel 310 ezer, biológiai módszerrel pedig 15 ezer hektár kezelése történt meg.

Az országos szúnyoggyérítési program 2016. június 6-án indult és 2016. augusztus 20-ig fejeződtek be a munkák:

A szúnyoggyérítés elvégzése az időjárási viszonyok függvényében volt szükséges, amely légi (repülőgépes) és földi kémiai módszerrel történt. A légi kivitelezést a SzempAir Kft., a földi kezelést a Bogármérnökség Kft. végezte el, több éves tapasztalat alapján.

A csapadékos tavaszi és nyári időjárás miatt a szúnyogártalom július és augusztus hónapban jóval nagyobb volt, mint tavaly. A központi szúnyoggyérítési program lebonyolításával az erős és egész nyáron folyamatos szúnyogártalom mellett is sikerült tíz héten át elfogadható szinten tartani a „vérszívók” számát.

Az idei esztendőben összesen 5 alkalommal történt meg a SzempAir Kft. jóvoltából a légi kémiai szúnyogirtás és 2 alkalommal a Bogármérnökség Kft. által a földi irtás. A légi irtás 3 alkalommal állami támogatás révén valósult meg.

Betyó János a Békés Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Szakigazgatási Szerve, közegészségügyi-járványügyi felügyelője, entomológus, szúnyoggyérítési szakértővel folyamatosan egyeztetve az irtás az alábbiak szerint történt: A szúnyogaktivitás napnyugta előtt 1,5 órával kezdődik, ezért ekkor kezdték a légi irtást is. A gép 50-100 méter között repül, kiszórja az anyagot, ebből lebegő paplan alakul ki a légkörben, ami 20-25 perc alatt ér földet, közben pedig belerepülnek a szúnyogok. A használt szerek az ÁNTSZ által vannak engedélyezve, egészségre nem ártalmasak. Az irtásra vonatkozóan szigorúak a szabályok, ezeket – földön és levegőben is – képzett gázmester irányítja.

Mivel az alkalmazott szer (CORATRIN, AQUA K-OTHRIN, illetve MOSQUITOX 1 ULV Forte készítmények) nemcsak a szúnyogokra, de a szitakötőkre, méhekre, katicákra és a bogarak számos fajára is veszélyt jelent, ezért a következő esztendőben igyekszünk megfontoltabban alkalmazni a szúnyogirtást, és nagyobb hangsúlyt fektetni az egyéni szúnyog elleni védekezés lehetőségeinek hirdetésére – figyelembe véve az Országos Epidemiológiai Központ tanácsait.

2.9 Egyebek

2.9.1 Rágcsálóirtás

A város egész területén minden évben visszatérő problémát okoz a rágcsálók jelenléte és kártevése. A város keleti részén különösképp fennáll a probléma, hiszen a régi szeméttelp otthont ad a kártevőknek. A helyzetet nehezíti, hogy a lakók a legkevésbé sem járulnak hozzá a tiszta környezet megteremtéséhez, megőrzéséhez. Hasonlóképp, a lakótelepek területe is érintett a problémában, hisz az ételmaradékok csatornarendszerbe történő bekerülése remek megélhetési és szaporodási forrást biztosít a patkányoknak. Természetesen az Önkormányzat a tulajdonában lévő területeken biztosítja a rágcsálók irtását.

Sokszor okoznak gondot és kellemetlenséget a kertés házaknál fészkelő patkányok is. Sajnos, általános tévhit, hogy az Önkormányzat biztosítja a lakosok részére a patkányirtást. Számtalan bejelentés és követelés érkezik az Önkormányzat felé, hogy a kertés házaknál található patkányokat az Önkormányzat irtsa ki. A fertőző betegségek és a járványok megelőzése érdekében szükséges járványügyi intézkedésekről szóló 18/1998. (IV.3.) NM rendelet 36. § értelmében (4) „az egészségügyi kártevők elleni védekezésről, a költségek fedezéséről, valamint a szükséges rendszabályok és eljárások végrehajtásáról az érintett terület vagy épület tulajdonosa (bérlője, használója, kezelője) köteles gondoskodni”. Az (5) bekezdés értelmében pedig „amennyiben a fenntartó a (4) bekezdésben foglaltaknak nem tesz eleget, a járási népegészségügyi intézet kötelezi az egészségügyi kártevők elleni védekezésre”.

2.9.2. „Tiszta udvar, rendes ház”

2016. évben került megrendezésre első ízben a Tisztaudvar, rendes ház pályázat. Összesen 21 pályázó vett részt a versenyben, két kategóriában: magánszemélyek és intézmények kategóriában. Mind a két kategóriában hirdettünk győztest, akik pénzjutalomban részesültek, illetve a „Tiszta udvar, rendes ház” elismerő táblára jogosultak. A verseny során sok szép, értékes kertet láthattunk. Jó kezdeményezés, hogy ezzel is arra sarkalljuk a lakosokat, hogy minél többet tegyenek a környezetükért, hiszen ezáltal

maga a város is szépül. Bízunk benne, hogy a jövő évben még többen versenyre kelnek és szépítik-építik környezetüket.

3. Összefoglalás

A környezetvédelmi beszámoló összefoglalásaként elmondható, hogy a város környezeti állapota folyamatosan – ha csak kisebb lépésekben is - javul, ez többek között a nyertes pályázatok (pl. a napelemek felszerelése, termálvíz-hasznosítás, ivóvíz-javítás) eredménye. Ezek mellett, köszönhetően a rendszeressé vált őszi fásításnak és az évről-évre kiosztásra kerülő azonos fajú faállománynak, folytatódik a városi faállomány egységessé tétele. Az egységes fák több légszennyező anyag megkötésére képesek, továbbá az élővilág zaj- és rezgéscsökkentő képessége is szerepet játszik a pozitív folyamatok beindulásában.

Törökszentmiklós, 2016. november 11.

Dr. Majtényi Erzsébet
Jegyző

Markót Imre
Polgármester